

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 475/2016
06.04.2017. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија Весне Поповић, председника већа, Лидије Ђукић и Божидара Вујичића, чланова већа, у правној ствари тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Миодраг Тодоровић, адвокат из ..., против туженог Дома здравља „ББ“ из ..., чији је пуномоћник Бранислав Стајић, адвокат из ..., ради поништаја решења, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1915/15 од 07.10.2015. године, у седници одржаној 06.04.2017. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1915/15 од 07.10.2015. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лозници, Судска јединица у Љубовији П1 326/11 од 01.07.2015. године, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев тужиље па је поништено, као незаконито, решење о отказу уговора о раду бр. ... од 03.10.2011. године што је тужени дужан признати и трпети, те је тужени обавезан да тужиљу врати у радни однос сходно стручној спреми коју тужиља има. Ставом другим изреке обавезан је тужени да тужиљи накнади трошкове поступка од 88.500,00 динара са законском затезном каматом од 01.07.2015. године, као дана пресуђења, па до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1915/15 од 07.10.2015. године, одбијена је жалба туженог и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену, тужени је изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 399. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 125/04 и 111/09), који се примењује на основу члана 506. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 и 55/14), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија туженог неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. Закона о парничном поступку, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је била у радном односу код туженог на радном месту Директор туженог је 17.05.2011. године донео упозорење о постојању разлога за отказ уговора о раду тужили, будући да су интерном контролом благајничког пословања за период од 01.01.2011. године до 30.04.2011. године утврђене неправилности у раду благајне и мањак од 152.371,07 динара, уз обавештење тужили, на основу члана 180. став 3. Закона о раду, да ће јој бити отказан уговор о раду ако поново учини исту или сличну повреду радне обавезе, без писаног упозорења. Директор туженог је 26.09.2011. године донео још једно упозорење о постојању разлога за отказ уговора о раду тужили у коме је наведено да су након првог упозорења наступиле отежавајуће околности, јер је контролом благајничког извештаја за 2008, 2009. и 2010. годину утврђено неслагање у пријему и предаји пазара, партиципације и дневница, услед чега се јавио мањак у наведеним годинама у износима који су опредељени у упозорењу, а за шта је одговорна тужила, јер је незаконито располагала средствима. Тужила и синдикат су се изјаснили на наведена упозорења. Спорним решењем туженог од 03.10.2011. године тужили је отказан уговор о раду на основу члана 179. тачка 2. и 4. Закона о раду, због тога што је тужила проузроковала мањак на благајни у 2008, 2009. и 2010. години и у периоду од 01.01.2011. до 30.04.2011. године у износима који су наведени у упозорењу од 26.09.2011. године и на тај начин у континуитету од 2008. године до 30.04.2011. године вршила повреде радних обавеза са елементима кривичног дела предвиђене чланом 52. став 1. тачка 3, 4. и 8. Правилника о радним односима и чланом 113. став 1. тачка 2. алинеја 5. и 8. и тачка 4. Посебног колективног уговора за здравствене установе чији је оснивач Република Србија („Сл. гласник РС“ бр. 36/10).

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови применили члан 180. и 184. у вези са чланом 179. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05, 61/05, 54/09 и 32/13), када су усвојили тужбени захтев и поништили решење о отказу уговора о раду као незаконито и обавезали туженог да тужилу врати на рад.

Чланом 179. Закона о раду прописано је да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако запослени својом кривицом учини повреду радне обавезе утврђене општим актом или уговором о раду (тачка 2), и ако запослени учини кривично дело на раду или у вези са радом (тачка 4).

Чланом 180. став 3. Закона о раду прописано је да ако постоје олакшавајуће околности или ако природа повреде радне обавезе или непоштовања радне дисциплине није довољан разлог за отказ уговора о раду, послодавац може у упозорењу да запосленог обавести да ће му отказати уговор о раду ако поново учини исту или сличну повреду, без поновног упозорења.

Чланом 184. став 1. Закона о раду прописано је да отказ уговора о раду из члана 179. тачка 1, 2, 3, 5. и 6. овог закона послодавац може дати запосленом у року од три месеца од дана сазнања за чињенице које су основ за давање отказа, односно у року од шест месеци од дана наступања чињеница које су основ за давање отказа, а ставом 2. истог члана прописано је да отказ уговора о раду из члана 179. тачка 4. овог закона послодавац може дати запосленом најкасније до истека рока застарелости утврђеног законом за кривично дело.

Рокови из члана 184. став 1. Закона о раду су преклузивни рокови, материјалноправног карактера, чијим протеком послодавац губи право да због насталог отказног разлога откаже уговор о раду запосленом. Објективни рок представља оквир у коме се може употребити субјективни рок чијим истеком се прекида и ток субјективног рока уколико због каснијег сазнања није могао да истекне до краја.

Тужили је спорним решењем од 03.10.2011. године отказан уговор о раду на основу члана 179. тачка 2. Закона о раду, због радњи из 2008, 2009. и 2010. године и у периоду од 01.01.2011. до 30.04.2011. године, када је вршила повреде радних обавеза предвиђене Правилником о радним односима и Посебним колективним уговором за здравствене установе. Како се почетак рока за давање отказа рачуна од последње предузете радње извршења, наступила је застарелост давања отказа за радње наведене у упозорењу од 26.09.2011. године, с обзиром да се односе на 2008, 2009. и 2010. годину, па је у време доношења побијаног решења 03.10.2011. године очигледно протекао објективни рок од шест месеци, рачунато од 31.12.2010. године када је могла бити предузета последња радња извршења. Кад је у питању период од 01.01.2011. до 30.04.2011. године, тужени је у упозорењу од 17.05.2011. године, на основу члана 180. став 3. Закона о раду, обавестио тужилу да ће јој бити отказан уговор о раду ако поново учини исту или сличну повреду радне обавезе, без писаног упозорења. Суштина овог тзв. антиципираног упозорења је у томе да се запосленом стави до знања да ће му се за поновљену исту или сличну повреду радне обавезе отказати уговор о раду без поновног упозорења, што значи да је потребно да запослени после давања овог упозорења учини нову повреду радне обавезе. У конкретном случају тужила није учинила нову повреду радне обавезе већ јој је тужени отказао уговор о раду управо за радње наведене у упозорењу од 17.05.2011. године, односно за радње учињене у периоду од 01.01.2011. године до 30.04.2011. године, што је противно члану 180. став 3. Закона о раду. Имајући у виду да је давање отказа уговора о раду за радње из упозорења од 17.05.2011. године противно члану 180. став 3. Закона о раду, док је давање отказа за радње из упозорења од 26.09.2011. године противно члану 184. став 1. истог закона, спорно решење је незаконито, због чега је основано усвојен тужбени захтев тужиле и решење поништено. С обзиром да је тужили незаконито престао радни однос, тужени је на основу члана 191. став 1. Закона о раду, обавезан да је врати на рад.

Одлучујући о ревизији Врховни касациони суд је имао у виду да је спорно решење донето и применом отказног разлога из члана 179. тачка 4. Закона о раду (ако запослени учини кривично дело на раду или у вези са радом). Наиме, учињено кривично дело на раду или у вези са радом представља разлог за давање отказа на основу члана 179. тачка 4. Закона о раду, а отказ уговора о раду из овог разлога послодавац може дати запосленом најкасније до истека рока застарелости утврђеног законом за кривично дело. Да би се из овог разлога и у наведеном року могао дати отказ уговора о раду, постојање и учињено кривично дело од стране запосленог мора да буде утврђено у правноснажно окончаном кривичном поступку. У конкретном случају, у моменту доношења решења о отказу уговора о раду - 03.10.2011. године кривични поступак против тужиле није био правноснажно окончан. Тужени је у току ревизијског поступка уз поднесак од 12.07.2016. године доставио пресуду К 487/13 од 10.12.2015. године коју је донео

Основни суд у Лозници, Судска јединица у Љубовији, која је постала правноснажна 18.02.2016. године, а којом је тужиља оглашена кривом за продужено кривично дело проневера из члана 364. став 1. у вези са чланом 61. КЗ. Међутим, по оцени ревизијског суда ова пресуда кривичног суда није релевантна, због правила да се у судском поступку законитост решења о отказу уговора о раду цени према времену његовог доношења, што је у овом случају 03.10.2011. године, када није постојала правноснажна кривична осуђујућа одлука, због чега ни овај отказни разлог није образван.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци на основу члана 405. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Весна Поповић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић